

(Folytatás az 1. oldalról.)

fejlődésének „segítését” tűzte ki célul.

Ezen (nehéz és) felelős-ségteljes feladatra az MSZP alakuló gyermekbarát tagozata vállalkozik és keres érdeklődő, ötletadó, valamint segítő társakat, MSZP-tagokat és pártönkívülieket egyaránt. A tervezett szakköröket, foglalkozásokat a Tisza-parti MSZP-székházban tartják majd, a sportosabb kedvűeket pedig a város különböző pontjain, szerdánként, délután fél óttól fél hélig, illetve szombaton 9-től 12 óráig várják. Szeretnék kórust is szervezni, igény szerint.

akár az alsóvárosi plébániával közösen.

Dudás Gyula és neje, három gyermeket nevelve vállalkozott ennek megszervezésére, szervezeteket, intézményeket, magánszemélyeket próbálva megszerezni az ügynek.

Hogy van-e erre igény, s akad-e támogató? Nos, ez január 10-én (szerdán) majd kiderül a gyermekbarát tagozat alakuló gyűlésén 17 órakor, az MSZP Komócsin Zoltán tér 1. szám alatti szabadidőközpontjában. Erre az alkalomra szülőket és gyerekeket egyaránt várnak, mert ezen a napon szervezik a szakköröket igény szerint.

Nyomozás a „Dunagate”-ügyben

A Katonai Főügyészség a követelések közlésére kérte az MTI-t: A Katonai Főügyészség az SZDSZ és a Fidesz képviselője által tett — és a közvélemény előtt is ismert — büntető feljelentés alapján január 8-án, hétfőn a Belügyminisztérium állományába tartozó ismeretlen tettesek ellen nyomozást rendelt el hivatali visszaélés büntetvények alapos gyanúja miatt. A feljelentők a feljelentéshez csatolt dokumentumot valóban a Belügyminisztériumban készítették. Ez a tény a bűncselekmény elkövetésének gyanúját már megalapozta. A nyomozás elrendelésével egy időben a Katonai Főügyészség a Belügyminisztérium belbiztonsági osztályán lefolytatta a feljelentés tárgyköréhez tartozó dokumentumokat. A Katonai Főügyészség minden törvényes eszközt felhasználva, a tények objektív feltárására és elbírálására törekszik. A további tájékoztatásig a sajtó és a közvélemény türelmét kéri.

Mivel a csonkított irat hitelessége nem volt megállapítható — és egyéb előzetes bizonyítékok sem támasztották alá a feljelentést —, akkor a nyomozás elrendelése vagy megtagadása kérdésében még nem lehetett állást foglalni. Ezért a katonai főügyész a feljelentés kiegészítését rendelte el. Ennek keretében felkérte a belügyminisztert a „napi jelentéssel” kapcsolatos tájékoztatás megadására, és a további adatok rendelkezésre bocsátására. A feljelentőktől további tájékoztatást nem kért, mivel erre szükség nem volt.

Ateredő bűn?

Jogállambiztonság

A múlt hét pénteken, 11 órakor sajtótájékoztatót ismertette vádpontjait a belügy tulkapásairól az SZDSZ és a Fidesz. Másnap választmányi ülést tartott az MSZP, ám a lehallgatóbotrányban érdekelt szocialisták nem így képzelték el a politikai hét vége forgatókönyvét. Nem, mert igencsak kellemetlen ez az ügy, hiszen a tényeket elsősorban MSZP-ellenesen lehet értelmezni, lévén e párt kormányon. Sőt: a jelenlegi belügyminiszter korábban az MSZP titkárait is a belügy főfelügyelője volt, azaz főhatóság szereplése — egységes szerint gyanús — folyamatos.

Van azonban egy szempont, amit kár lenne figyelmen kívül hagyni: a politikai mechanizmusok olykor öngerjesztő folyamatokat működtetnek, azaz egy korábbi gyakorlat túlélheti az őt létrehozó modellt. Nos, ezt is számba véve, kérdészködtem Géczi Józseftől, az MSZP 23 tagú országos elnökségének tagjától. Azért éppen tőle, mert a JATE adjunktusa a Kádár-korszakot, azon belül elsősorban az ideológia természetrajzát kutatja.

— *Mennyiben zavarta meg a választmányi ülést a magyar Watergate-ügy?*

— Annyiban, hogy a vita egy órát ellopott az időnkéből.

— *Az ülésről hivatalos helyen tájékoztatták a sajtót, ezért nem a bent történetekről, hanem a véleményéről kérdezem.*

— Az SZDSZ és a Fidesz akciója már a választási harc része. Ezzel persze nem azt állítom, hogy a feljelentés igaztalan vádakot sorol föl.

— *Tanárr úr, jól emlékszem-e, hogy önt is megkeresték egyszer-egyszer az állambiztonság emberei?*

— Allíthatom, hogy a szocialista párt elnökségében a többség a megfigyelték, és

szítését rendelte el. Ennek keretében felkérte a belügyminisztert a „napi jelentéssel” kapcsolatos tájékoztatás megadására, és a további adatok rendelkezésre bocsátására. A feljelentőktől további tájékoztatást nem kért, mivel erre szükség nem volt.

A Katonai Főügyészség az eddigi vizsgálatok alapján megállapította, hogy a feljelentéshez csatolt dokumentumot valóban a Belügyminisztériumban készítették. Ez a tény a bűncselekmény elkövetésének gyanúját már megalapozta. A nyomozás elrendelésével egy időben a Katonai Főügyészség a Belügyminisztérium belbiztonsági osztályán lefolytatta a feljelentés tárgyköréhez tartozó dokumentumokat. A Katonai Főügyészség minden törvényes eszközt felhasználva, a tények objektív feltárására és elbírálására törekszik. A további tájékoztatásig a sajtó és a közvélemény türelmét kéri.

nem a megfigyelők közé tartozott. Vonatkozik ez Nyersre és Pozsgayra is. Nekem például jó tíz éve felbontják a leveleimet, s még most decemberben is megviselt borítékokat kaptam. Azóta, hogy 1981-ben föléptem a diákmozgalom eltáposi ellen, gyanakvást vett körül. Hogy mást is említsek: Vass Csabát, aki Bogár Lászlóval közösen írt dolgozatában megszéllőztette az adóssággálmányunkat a Világgazdaság című napilapban, szóval a mai elnökség egy tagját csak a '88. május-i pártértekezlet mentette meg a letartóztatástól.

— *Önt konkrétan hogyan figyelmeztették, ha rossz útra tért?*

— Az állambiztonság elsősorban információkat gyűjtött, s csak végső esetben lépett. Engem csak kerülgetett egy tiszta, mondván: „Nekünk beszélőnk lenné.” De ez a társalgás mindig elmaradt.

— *A belbiztonságiak a nyolcvanas évek válságsetendeiben elég gyakran látogatták az egyetemet.*

— *Komócsin Mihálynak az volt a meggyőződése, hogy a szegedi ellenzéki góc a marxista tanszecsoporton található. Ezt kell kimetszeni.*

— *Néhány munkatársát ki is metszték. Nagy Balázsra és Demeter Annára gondolok.*

— *Másokat is megsejteltek a távozásban, s éppen ezért tartom furcsának, hogy 1983-tól működhettek a marxista tanszéken belül a demonstrációs társ.*

— *Erről a Délmagyarország is írt, itt szamizdatakat, emigránsirodalmat olvashattak a társadalomtudományok iránt fogékony egyetemisták.*

— *Szép a megfogalmazás, de ez hat-hét éve egészen más bélyegzőt is kaphatott volna. Az a gyanúm, hogy az állambiztonsági osztály*

helyi vezetőjének engedélyével működhetünk.

— *Talán éppen a koncentrált figyelem biztosítsáért.*

— Az is lehet. Mindazonáltal az állambiztonsági osztály nem volt vonalásabb, mint a helyi politikai vezetés, ám mindenképpen szakszerűbben dolgozott. Eppen ezért rejtély, hogyan élhetük túl a Berecz-érát.

— *Hogyan kommentálja a lehallgató-ügyet?*

— *Tallóssy képviselő úr csodálkozott azon, hogy az állampártban az MSZMP főtitkára volt a legfőbb hadúr. Én a képviselő csodálkozásán csodálkozom, mert ha az állampárt nem ilyen lett volna, jogállamnak hívták volna. Tehát az MSZMP első embere alá tartozott közvetlenül az állambiztonság is.*

— *Mióta biztos ebben?*

— *Mint elméleti szakember, tíz éve. A Kádár-rendszer föl is vállalta ezt az abszolutizmust, hiszen a főtitkári (első titkári) funkciót nem olvasztotta egybe az állampárt fővel, mégis a párt első embere volt az ország tényleges vezetője.*

— *Véleménye szerint meddig élt ez a gyakorlat?*

— *Az állambiztonság nagy valószínűséggel tavaly októberig a pártfőtitkár irányításával dolgozott. Ami azóta történt, az az önműködő mechanizmusok tartományába tartozik.*

— *Erre azt fogják mondani, hogy az MSZP-tag Géczy védi az MSZP-tag Horváth Istvánt.*

— *Ezt azért tehetem, mert például tudok arról, hogy a brassói munkásfelkelés első évfordulóján rendezett megmozdulás elfojtásáról nem tudott Horváth belügyminiszter.*

Vizsgálat a belső biztonsági szolgálatnál

Megtartotta első ülését hétfőn az a különbizottság, amelyet Horváth István belügyminiszter nevezett ki a Fidesz és az SZDSZ által törvényszerűsített vádolt belső biztonsági szolgálat ügyének vizsgálatára.

Ezt Barsi Tomaj belügyminisztériumi szóvivő közölte hétfőn az MTI kérdésére. Elmondta, hogy a bizottság elnöke Diczig István rendőr vezérőrnagy, a BM vizsgálati osztályának vezetője, tagjai pedig Sziklinger István, a BM közigazgatási és kutatási programirodájának vezetője, Kolláth György, a BM közbiztonsági osztályvezetője és Finszter Géza, a BM ORFK bűnügyi technikai osztályának igazgatója. Az első ülésen meghatározták a bizottság feladatait. Ezek: objektív tényfeltárás és adatregisztráció, az ügyészségi vizsgálat

— *Ezt most derítették ki?*

— *Nem, a tényt fél éve hallottam.*

— *Kitől?*

— *A Minisztertanács egyik főelőadójától.*

— *Elképezhető, hogy az állambiztonsági osztály még ma is az MSZMP-nek dolgozik?*

— *Az egészen biztos nem. A bomlás mostani szakaszában, mint a példa is mutatja össze-vissza — sokfelé dolgoznak. Legalább egy emberük az SZDSZ-nek is.*

— *Mi a tanulság?*

— *Nem értem egészen Horváth István lelki tusáját. A jogállamiság lovagi szabályai szerint le kellett volna mondania már pénteken. A dokumentumok az állambiztonsági osztály alkotmányellenes tevékenységére utalnak. Ha erről a munkáról nem is tudott a belügyminiszter, le kell vonnia a következtetéseket.*

— *Azzal együtt, hogy vannak érdemei.*

— *Igen. Érdemei elismerése mellett.*

— *Mire gondol?*

— *Arra, hogy sokat tett azért, a jogállamiság követelményeinek megfelelően a Belügyminisztérium. A napokban hallottam például, hogy az októberi pártkongresszus idején ki akarták lopni a Politikai Bizottság aktáit, és ezt éppen Horváth István akadályozta meg.*

— *Azt mondják a cinikusok, hogy az állambiztonsági munkának csak egy törvénye van: nem szabad lebukni.*

— *En a másik alaptörvényre hívom föl a figyelmet: az állambiztonsági tevékenységgel ne rombolják, hanem építsék az alkotmány sáncait.*

Dlusztus Imre

„Daciáról” egy Zsiguliban

Eltévedt lövedék. A HM szóvivője, Keleti György ezredes a pénteken tartott parlamenti sajtóértekezleten — frissen „megtérvén” Bukarestből — bemutatta az újságíróknak azt az eltévedt lövedéket, amely 1989. december 22-éről 23-ára virradó éjjel felköltötte álmából a hálószobájában tartózkodó bukaresti magyar nagykövetet, aki akkor éktelen csörömpölésre ébredt. Hihetlen: támadás (szekus) érte a nagykövetséget, ám csupán egy gellert kapott géppisztolygolyó — melyet eredetileg más célpontra irányítottak — törte be a hálószoba ablakát.

Az ezredes szakszerűen igazolta — a lövedéket találhatónyomok alapján —, hogy valóban egy kőbor golyóbisról van szó; nem kellett a Magyar Kőztársaság területét kőpező épületet megvédeni, hiszen — szerencsére — nem érte támadás azt Keleti György elmondotta, hogy ígéretéhez híven, ezen „ereklyét” később visszajuttatja a nagykövetség, aki kérte ezt.

Ki tudja? E csiszolt fémdarab

egyszer a magyar hadtörténelmi múzeumot gazdagítja majd...

A Főfő-akadémikus. Ugyanezen sajtóértekezleten Morvai László országgyűlési képviselő is szolgált egy értékes dokumentummal. Bemutatta Elena Ceausescu elvtársnő (akadémikus) ötödik elemista iskolai bizonyítványának fénymásolatát — melyet az egyik bukaresti újság talált a közvélemény elébe —, s amely arról tanúskodik, hogy fent nevezett elemista ebben a tanévben, bizony, négy tantárgyból is olyan érdemjegyet ért el, amely évismétlésre (magyarul: bukásra) adhatott okot. Hármás és négyes érdemjegyekről van szó, ezek az akkori, tíz osztályzatú rendszerben, bizony, a leghalványabbak közé tartoztak...

Sokan úgy tudják — ez inkább legenda —, hogy egy Einstein nevű úr is megbukott matematikából. No lám. Kiből lesz az akadémikus.

Rádió Bukarest. Úgy adódott, hogy a magyar parlamenti küldött-



Rádiótelex

HALÁSZATHOZ HÁLÓD. „A magyarok nem hálát, hanem hálót kérnek a halfogáshoz” — írta Kaifu Tosiki japán kormányfő európai körútjának megkezdése elé szánt kommentárjában az Aszahi Simbun. A hasonlatból kitűnik, hogy a távol-keleti országban megértik a magyar törekvéseket, ami annál is inkább lényeges, mert Kaifu Tosiki személyében először tesz budapesti látogatást japán miniszterelnök.

HELYZETKÉP ROMÁNIÁBÓL. A magyar külügyminiszterrel már gyümölcsöző tárgyalásokat folytattunk. A budapesti kormány nagyon pozitív magatartást tanúsít a romániai események kapcsán: az elsők között nyilvánította ki szolidaritását országunk forradalmával — jelentette ki Ion Iliescu. A román Megmentési Front Tanácsának elnöke a Die Welt című lap hétfői számában megjelent nyilatkozatában méltatta azt, hogy Magyarország anyagilag szintén támogatta Romániát. A két ország közötti feszültség minden forrását felszámoljuk — hangsúlyozta. A romániai katolikus püspökök január 3—4-én plenáris ülést tartottak Gyulafehérváron. A diktatúra megdöntése utáni első tanácskozáson, amelyen Francesco Colasuonno érsek, rendkívüli ügyekkel megbízott apostoli nuncius elnökölt, részt vett valamennyi latin és görög szertartású katolikus püspök, illetve ordinárius. A Ceausescu-diktatúra idején szervezett Securitate-egységek terrorista kommandóinak tagjai hétfőn Nagyszebenben rendkívüli katonai bíróság elé álltak, s megkezdődött Nicu Ceausescu pere is — jelentették be hétfőn. Ez az első terroristaper — közölték a Bukarestben rendezett sajtótájékoztatóon. Aurel Dragos Munteanu, a Román Rádió és Televízió új elnöke, aki a nemzetközi sajtótájékoztatót tartotta, nem említette, hány terrorista áll a bíróság előtt, csak arról szólt, hogy ezekről a tárgyalásokról a sajtó szabadon tudósíthat, s ez vonatkozik a későbbiekben tartandó terroristaperekre is.

TANULMÁNYOZZÁK... Hétfőn elutazott Vilniusba az SZKP Központi Bizottságának küldöttsége, hogy a helyszínen tanulmányozza a Litván KP pártszakadashoz vezetett XX. kongresszusa után kialakult helyzetet. Mihail Gorbacsov pártfőtitkár-államfő várhatóan szerdán csatlakozik a küldöttséghez — jelentette be Gennagyij Geraszimov szovjet külügyi szóvivő hétfői sajtóértekezletén.

„UTÓVÉDHARC.” A bukott rendszer utóvédharcának nevezte hétfőn a török külügyminiszter a török kisebbség jogainak helyreállítása ellen tiltakozó bulgáriai megmozdulásokat. Mesut Yilmaz hivatalos bahreini látogatásának végén adott nyilatkozatában kifejezte reményét, hogy az új bolgár vezetés megtörje a Zsivkov-rezsim maradványainak ellenállását, és megszünteti a két ország kapcsolatának egyik jelentős teherét. A külügyminiszter nyilatkozatát az Anatólia félhivatalos török hírügynökség ismertette.

ELLENTÁMADÁS. A francia sajtó továbbra is foglalkozik Roelof Botha dél-afrikai külügyminiszter múlt heti magyarországi látogatásával, annak visszhangjával. A Le Quotidien de Paris értesülése szerint az Afrikai Nemzeti Kongresszus (ANC) most „ellenoffenzívát” kezd a kelet-európai országokban: képviselői valamennyi érintett államban azt sürgetik majd, hogy utasítsák el a gazdasági együttműködést Dél-Afrikával.

BALKÁN-SZINDRÓMA. Vajon a „román recept” a jugoszláv problémák megoldásának egyedüli módja? — tette fel a kérdést hétfői kommentárjában a zágrábi Vjesnik, a Horvát Demokratikus Szövetség és a Szerb Nemzeti Megújulás Pártjának hét végi megalakulását, a két párt nacionalista programját kommentálva. Vajon nem tévednek-e azok, akik azt hiszik, hogy az átlagember a felkínált lehetőségek közül a nemzeti kontósba öltöztetett kizárólagosságot, a militáns megoldást és az önimádatot választja? Vajon az ilyen nézetek képviselőinek esetleges választási győzelme nem egy újabb politikai monolitizmus-hoz vezetne-e? — kérdezte végül a Vjesnik.

TITKOS ÚT. Londoni sajtójelentés szerint a brit kormány egy magas rangú külpolitikai tanácsadója az elmúlt hónapban titokban Pekingben járt, hogy az ottani vezetőknél puhatolódzon a Hongkong Kínához történő visszacsatolásával összefüggő kérdésekről. (A tervek szerint a brit koronagyarmat 1997-ben kerül vissza Kínához.) A pekingi diálógadás leverését követően jelentősen megingott a Hongkong jövőjével kapcsolatos bizalom, tízezrek hagyták el a jelenleg még brit gyarmatot. Douglas Hurd brit külügyminiszter január 13-án keresi fel Hongkongot, a gyarmat kormányzója pedig szerdán Pekingbe látogat.

ség Bukarestből Budapestre érkezése után ugyanabban a Zsiguliban történt haza Szegedre Raffay Ernő országgyűlési képviselővel. Az E5-ösön nem volt nagy forgalom; s az autórádiót csak ritkán zavarta, ha nagyfeszültségű elektromos vezeték alatt kellett áthaladnunk. Kistelek körül, úgy este fél tíz felé, éppen a bukaresti rádió hírműsora szólt. S lőn: e műsorban Király Zoltán és Morvai László magyarul, Raffay Ernő pedig románul szól a rádióállomás hallgatóihoz. Utóbbi azt fejtegette, hogy a romániai magyarság szabadsága nem képezhető el a romániai románság szabadsága nélkül. (Esz fordítva — tette hozzá.)

A műsor végén lecsavartuk a rádiót. „Ha nekem valaki három hete azt állítja” — mondotta a képviselő, akit egyébként, Erdéllyel foglalkozó történelmi munkássága miatt évekenkel elzött persona non grátának nyilvánított a Ceausescu-rezsím —, „hogy január elején a bukaresti rádió főműsorában...”

Mindannyian elgondolkoztunk, s mosolyogtunk. Változnak az idők. Reméljük — egyeztünk meg —, továbbra is a jó irányba.

A Zsiguliban felhőtlen volt a hangulat

Sandi István